

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 1871.

ΤΟΜΟΣ ΚΒ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 522

ΠΡΟΤΕΡΑ.

(Τέλος. 181 φυλλ. 521.)

Όλοι αἱ ἐλπίδες του τῆς προλαβοῦσης ἐσθέσθησαν καὶ νέοι κλονισμοὶ περιέμενον αὐτόν. Ὁ ἐργοστασιάρχης, τὸν ὁποῖον εἶχε κακομεταχειρισθῇ πρό τινων ἡμερῶν διότι ἤθελε νὰ ἐκθέσῃ τὰ προϊόντα του μὲ τὴν ἀληθῆ τιμὴν των, ἐστειλε νὰ πληρωθῇ τὸν λογαριασμὸν του συνιστάμενον ἐκ δεκαοκτὼ χιλιάδων φράγκων. Ναι μὲν δὲν εἶχε τοῦτο κατὰ νοῦν τὴν προηγούμενην ἡμέραν, ἀλλὰ ἡ *Περουβία* δὲν ἦτο πλέον τὸ κατάστημα ἐκεῖνο, ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ ὁποῖου ἠδύνατο ν' ἀναπαυθῇ τις ἄνευ φόβου.

Ὁ κ. Βενουά ἔδωκεν ἀμέσως διαταγὴν νὰ πληρωθῇ, καὶ ἐξῆλθεν εὐθύς εἰς ἀναζήτησιν θεραπείας τῶν δυσκολιών· ἀλλ' ἡ φήμη τῶν ἀτυχῶν ἐπιχειρήσεών του ἔτρεξε ταχύτερον αὐτοῦ. Οἱ τραπεζίται οἵτινες ἦσαν τόσον πρόθυμοι τὴν προλαβοῦσαν παρουσίαζον εἰς αὐτὸν μυρίας δυσκολίας· ἔλεγον ὅτι αἱ ὑποθέσεις δὲν ἔβαινον καλὰ, ὅτι τὰ χρήματα ἦσαν σπάνια, ἤρνουντο νὰ δεχθῶσι τὴν ὑπογραφὴν του καὶ ὑπέσχοντο νὰ σκεφθῶσι μετὰ τινος ἡμέρας.

Ὁ Βενουά μὲ κεφαλὴν κύπτουσιν ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ εἰς ἑαυτὸν ὅτι ἡ πίστις του κατεστράφη

μετὰ τῆς περιουσίας του. Τὴν αὐτὴν δὲ ἐσπέραν ἔλαβεν εἰδοποίησιν νὰ ἐτοιμασθῇ ὅπως πληρώσῃ τὰς διακοσίας χιλιάδας φράγκων διὰ τὰ ὁποῖα ἀνεμίχθη εἰς τὴν ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν, τὴν ὁποίαν τόσον ἀτυχῶς ἀνέλαβεν. Ὁ κίνδυνος ἤρξανε ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν· πῶς ν' ἀποφύγῃ αὐτόν; τί ν' ἀποφασίσῃ;..

Καὶ αὐτὸ τὸ ἐμπορικὸν κατάστημά του ἐφαίνετο συναισθανόμενον τὰς ἐξωτερικὰς συμφορὰς του· οἱ ἀγορασταὶ ἐγένοντο σπανιώτεροι καὶ ἐζήτουν τὰ ἐμπορεύματα εἰς κατωτέρας τιμὰς, περιμένοντες ἀναγκαστικὴν πώλησιν. Οἱ ὑπάλληλοι ὠμίλουν ταπεινῇ τῇ φωνῇ μετὰ τῶν, καὶ ἐψιθυρίζετο ἡ λέξις πτώχευσις...

Ὁ Βενουά ἐννόει τὰ πάντα καὶ μὴ γνωρίζων εἰς ποῖον μέσον νὰ προστρέξῃ ἐρυγεν ὀδυρόμενος. Τῷ ἦτο αἰδύονταν νὰ περιμείνῃ. Ἐξήττασε μυστικῶς δι' ἄλλου τὸν Ἀλέξανδρον ὡς πρὸς τὴν ἀγορὰν τοῦ οἴκου του, ἀλλ' ὁ κουρεὺς γνωρίζων ὅτι εἶχε τὴν ἀνάγκην του, προσέφερε μόνον ἑκατὸν ἐξήκοντα χιλιάδας φράγκων. Ἡ προσφορὰ αὕτη ἦτο γελοία διότι, ἐκτὸς τῶν πληρωμένων ἐνοικίων καὶ τῆς πελατίας, ὑπῆρχον εἰς τὸ ἐργαστήριον κατ' ἐλάχιστον ὅρον πλέον τῶν διακοσίων χιλιάδων φράγκων ἐμπορεύματα· ἀλλὰ καὶ ἂν ἔκαμνε τὴν θυσίαν ταύτην, πάλιν δὲν θὰ ἔφθανεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν κεφαλαίων τὰ ὁποῖα ὥφειλε νὰ πληρώσῃ.

Ὁ Βενουά ὠργίζετο ἐναντίον τῶν λεγομένων φίλων του, οἵτινες ἐφέροντο πρὸς αὐτὸν ὡς Ἀραβες· ὠρκίζετο ὅτι ἐπροτίμα νὰ διακόψῃ τὰς πληρωμὰς τοῦ παρὰ ν' ἀφήσῃ νὰ τὸν φορολογήσῃσι τοιοῦτοτρόπως. . . . Θὰ ἠναγκάζετο βεβαίως νὰ τὰς παύσῃ ἀφ' οὗ ὅλος ὁ κόσμος τὸν ἐγκατέλειπεν. Αὐτὸς ὁ Πέτρος ποῦ εὕρισκετο; δὲν ἐφάνη ὅλην τὴν ἡμέραν· καὶ ὁμοῦς ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἐν ὥρᾳ τοιαύτης κρίσεως ὑπάρχει ἀνάγκη συμβουλῶν καὶ παραμυθίας.

Ἡ κ. Βενουά περηγῶρει τὸν σύζυγόν της, ἐνεθάρρυνεν αὐτὸν ὅσον τὸ δυνατόν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ δὲν ἐπίστευεν εἰς τὰς ἐλπίδας τὰς ὁποίας τῷ ἔδιδε. Μόνη ἡ Εὐδοξία εἶχε πεποιθῆσιν εἰς τὸν Παῦλον καὶ τὸν πατέρα του· ἠγνόει μὲν τί ἠδύναντο νὰ πράξωσιν, ἀλλ' ἦτο βεβαία ὅτι ἀφ' οὗ δὲν ἤρχοντο θὰ κατεγίνοντο ὑπὲρ τοῦ κ. Βενουά.

Ἡ ἐσπέρα παρῆλθε σχεδὸν ὅλη τοιοῦτοτρόπως. Ἡ ἐννάτη ὥρα ἐσήμανε καὶ τὸ ἐργαστήριον ἐκλείσθη. Ὁ Βενουά περιδιαβάζων ἄνω καὶ κάτω μετὰ ταραχῆς, ἐπανελάμβανεν ὅτι δὲν τῷ ἔμενε πλέον ἢ νὰ ριφθῇ εἰς τὸν ποταμὸν, ὅτε ὁ κώδων τῆς θύρας ἀντήχησεν.

— Ἰδοὺ ὁ ἀνάδοχός μου! ἀνέκραξεν ἡ Εὐδοξία.

Εἶδον δὲ τῶν αὐτὸν εἰσερχόμενον μετὰ τοῦ Παύλου. Ἡ κυρία Βενουά ἔδραμε πρὸς αὐτούς.

— Γρήγορα τρέξατε, εἶπε, δὲν ἤξεύρομεν πλέον τί νὰ κάμωμεν τὸν Βενουά· ἔχασεν ἐντελῶς τὸν ναῦν του.

Ὁ Πέτρος ἔδραμε πρὸς τὸν φίλον του λέγων·

— Ἐσώθης! Σὲ φέρω καλὰς εἰδήσεις.

Ὅλων αἱ φυσιογνωμίαι μετεβλήθησαν πάραυτα, καὶ δέκα ἐρωτήσεις ἀπετάθησαν ἐνταύτῳ εἰς τὸν Πέτρον χωρὶς νὰ τῷ δοθῇ καιρὸς ὅπως ἀπαντήσῃ.

— Ἐσώθη! Ἐσώθη! ἐπανελάμβανεν ὅλη ἡ οἰκογένεια· ὦ! ὁποία εὐτυχία! καὶ τὴν ὀφείλομεν εἰς σὰς!

Ὁ Βενουά ἐκλαίει καὶ ἐγέλα ἐνταύτῳ, ἐνηγκαλίζετο τὴν σύζυγόν του καὶ ἐπανελάμβανε πάντοτε μὴ ἀφήνων τὸν Πέτρον νὰ ἐξηγηθῇ·

— Ἐσώθην! Ἐσώθην!

Ἐν τοσοῦτῳ ὁ Πέτρος ἡσυχώτερος τῶν ἄλλων, καὶ φοβούμενος τὰς ὑπερβολὰς, παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τὸν ἀκούσῃ ἀταράχως, καὶ μετὰ κόπου τὸ κατῴρθωσεν. Ἐπὶ τέλους εἶπεν·

— Ἐτρέξαμεν ὑπὲρ σοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὁ Παῦλος πῦρεν ἀγοραστὴν διὰ τὴν ἐξοχικὴν σου οἰκίαν.

— Ὡ! κερδίζομεν ἐπὶ τῆς τιμῆς; . . .

— Νὰ κερδίσης! ἦτον ἀδύνατον, ἀλλὰ προσφέρει περισσότερον ἢ ὅσον ἠδυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν . . . ὀγδοήκοντα χιλιάδας φράγκων μετρητάς.

— Πλὴν πρέπει νὰ πληρώσω διακοσίας χιλιάδας.

— Θὰ τὰς ἔχῃς. Ἐλα ἃς ὁμιλήσωμεν ψυχρῶς. πόσα ἔχεις εἰς τὸ κιβώτιόν σου;

— Ἐπλήρωσα δεκαοκτὼ χιλιάδας σήμερον τὸ πρωῒ· δὲν μὲ μένουν πλέον, συμπεριλαμβανομένων καὶ ἐκείνων τὰ ὁποῖα μ' ἔδωσες, εἰμὴ τεσσαράκοντα πέντε χιλιάδες.

— Καλὰ, τεσσαράκοντα πέντε καὶ ὀγδοήκοντα κάμνουν ἑκατὸν εἰκοσιεπτὰ, δηλαδὴ περισσότερα ἀφ' ὅσα σὲ χρειάζονται τὴν στιγμὴν αὐτήν. Δὲν θὰ ἀπαιτήσουν εὐθὺς ἀπὸ σὲ τὰς διακοσίας χιλιάδας διὰ τὰς ὁποίας ἐγγυήθης, δύνασαι νὰ πληρώσῃς τὰς ἑκατὸν καὶ οὕτω νὰ κερδίσης καιρόν.

— Πλὴν πρέπει πάντοτε νὰ τὰς πληρώσω καὶ τὰς διακοσίας.

— Καλὰ! ἂν δὲν δυνήθης νὰ κάμῃς διαφορετικὰ, παραχωρεῖς τὸ κατὰστημά σου.

— Γνωρίζεις πόσα μὲ προσέφερεν ὁ Ἀλέξανδρος;... Ἐκατὸν ἐξήκοντα χιλιάδας φράγκα.

— Ἀριστα!

— Εἶναι τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας του.

— Σκέφθητι ὀλίγον . . . ἂν σὲ προσφέρῃ σήμερον ἑκατὸν ἐξήκοντα χιλιάδας φράγκα, θὰ σὲ δώσῃ διακοσίας πενήντα μετὰ τινὰς ἡμέρας, ὅταν ἴδῃ ὅτι αἱ ὑποθέσεις σου διορθώνονται καὶ ὅτι δύνασαι νὰ περιμένῃς τὸ διαγωνισμόν.

Ἡ κ. Βενουά, ἡ Εὐδοξία καὶ ὁ Παῦλος ἀνέκραξαν ὅτι ὁ Πέτρος εἶχε δίκαιον· οὗτος δὲ ἐξηκολούθησεν·

— ἔχεις βεβαίως πιστώσεις;

— Τεσσαράκοντα ἕως τεσσαράκοντα τρεῖς χιλιάδας φράγκων εὐκόλως ἐξαργυρουμένας, ἀλλὰ μετὰ τινὰς ἐβδομάδας.

— Λοιπὸν ἃς θάλωμεν τεσσαράκοντα μόνον καὶ ἃς μετρήσωμεν ὀγδοήκοντα ἀπὸ τὴν ἐξοχὴν σου, διακοσίας πενήκοντα ἀπὸ τὸ κατὰστημά σου, τεσσαράκοντα τὰς ὁποίας θὰ εἰσπράξῃς· ὅλα αὐτὰ κάμνουν τριακοσίας ἐβδομήκοντα χιλιάδας φράγκων ἠξεύρεις; ὑπάρχουν ἄπειροι ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπεθύμουν νὰ ᾔναι κατεστραμμένοι τοιοῦτοτρόπως!

Πλὴν ὁ Βενουά δὲν συνεφώνει. Νὰ ἐργασθῇ τόσον, νὰ κερδήσῃ τόσα χρήματα ἐπὶ ὁλοκλήρους χρόνους, νὰ γίνῃ κύριος πεντακοσίων χιλιάδων φράγκων, διὰ νὰ ἐκπέσῃ εἰς μικρὰν περιουσίαν ἀπλοῦ θνητοῦ!

Πλὴν τὴν ὥραν ἐκείνην ἔπρεπε νὰ σώσῃ τὴν ἐμπορικὴν του τιμὴν, νὰ ἐκκαθρίσῃ ὅσον τὸ δυνατόν ὠφελιμώτερον τὰς ὑποθέσεις του, καὶ μὲ ὅ,τι ἔμενεν ἠδύνετο ν' ἀρχίσῃ νέον ἐμπόριον, νὰ κερδήσῃ, νὰ γίνῃ ὅ,τι ἦτο ἄλλοτε, ἴσως καὶ περισσότερον . . .

Μετὰ τὴν σκληρὰν ταραχὴν τῆς ἡμέρας ἐπῆλθε σχετικὴ ἡσυχία ἀναπαύσασα τὴν οἰκογένειαν. Δὲν ἦτο μὲν ἀκόμη ἐντελὴς ἡσυχία, ἀλλὰ τέλος ἔβλεπέ τις ἐξοδὸν τινὰ εἰς τὸ χάος τῶν κακῶν ὑποθέσεων· ἔβλεπεν ἀκτινα φωτὸς, καὶ τοιαύτη ἦτο ἡ ἀνάγκη τῆς ἐλπίδος ὥς ἐποδέχοντο αὐτὴν μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας. Ὁ ἀσθενὴς ὁ ἀναλαμβάνων ἀπὸ θανάσιμον κρίσιν αἰ-

σθάνεται διπλασίως τὴν ζώην. Ὡμίλησαν λοιπὸν ἔλευ-
θέρως καὶ αἱ φιλικαὶ ἐκφράσεις ὑπῆρξαν ὅποια καὶ
ἄλλοτε.

Ὁ Παῦλος ἐκάθητο πλησίον τῆς Εὐδοξίας· ὠμίλουν
ταπεινῇ τῇ φωνῇ ἀλλὰ δὲν ἔβλεπον ἀλλήλους πολύ.
Ἡ κ. Βενουά ἐσφιγγε τὴν χεῖρα τοῦ Παύλου, ὁ Πέ-
τρος ἦτο πλήρης τρυφερότητος πρὸς τὴν βαπτιστι-
κὴν του καὶ ὁ Βενουά ἠσπάζετο πάντας.

ΧΙ.

Ὅ,τι ὁ Πέτρος ἀνήγγειλεν ἐπραγματοποιήθη· ὁ
ἀγοραστὴς τῆς ἐξοχικῆς οἰκίας ἐτήρησε τὴν ὑπόσχε-
σίν του καὶ ἐπλήρωσε τὰς ὀγδοήκοντα χιλιάδας
φράγκων. Ὁ δὲ Βενουά ἔδωκεν ἀμέσως μέγα μέρος
τῶν κεφαλαίων διὰ τὰ ὅποια εἶχεν ἐγγυηθῇ, καὶ ἐ-
φρόντισε νὰ κάμῃ τοῦτο φανερὰ ἀνεγείρων τὴν κε-
φαλὴν μὲ ἥθος ἀνθρώπου μὴ προσβαλλομένου ἐκ τοι-
ούτων περιστάσεων. Ἡ πίστις του ἂν καὶ δὲν ἀνωρθώθη
ἐντελῶς, ἐπανελάβεν ἐν τοσοῦτῳ τινὰ δύναμιν· ἐκαίνοι
οἱ τινες τὴν προλαβοῦσαν ἐστρεφον αὐτῷ τὰ νῶτα ὡς
πρὸς ἄνθρωπον πεπτωκότα, ἐχαιρέτουν αὐτὸν ἐκ νέου,
καὶ ἂν καὶ δὲν τῷ προέτεινον νέας ἐπιχειρήσεις, διε-
τήρουν ὅμως τοιαύτας σχέσεις μετ' αὐτοῦ, ὥστε νὰ
δύνανται νὰ καυχῶνται μετὰ ταῦτα ὅτι δὲν τῷ ἀφῆ-
ρεσαν τὴν ἐμπιστοσύνην των.

Αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος μετενόησε διότι τοσοῦτον
ῥῆσε τὰ πράγματα· ἔγραψεν εἰς αὐτὸν καὶ ἡ ἐπιστολὴ
του ἦτο πλήρης πανούργων ἐκφράσεων. Ὡμίλει περὶ
τῆς ἀπεριόριστου ἐμπιστοσύνης τὴν ὁποίαν εἶχε πάν-
τοτε εἰς αὐτὸν, περὶ τῆς ἐπιθυμίας του νὰ φανῇ εὐ-
χάριστος εἰς φίλον ὅστις δὲν ἀπέδωκεν ἴσως δικαιο-
σύνην εἰς τὰς προθέσεις του, καὶ ὅτι θὰ ἦτο εὐτυχὴς
νὰ πράξῃ ὅ,τι εἶχεν ὑποσχεθῇ ἂν δὲν ἀνεχαιτίζετο
ἀπὸ τοῦς ἀπαιτητικαὺς συνεταίρους του. Ἐν τοσοῦτῳ,
προσέθετεν, ὠμίλησεν εἰς αὐτοὺς τόσον καλῶς ὥστε
ἀπεφάσισαν νὰ κάμωσι θυσίαν καὶ ἠῤῥαξαν τὰς προσ-
φοράς των εἴκοσι χιλιάδας φράγκων. Ἐτελείωνε δὲ
λέγων ὅτι ἤλπιζε νὰ ἐξακολουθήσωσιν αἱ μεταξὺ των
καλὰ σχέσεις, καὶ ἐν ὑστερογράφῳ προσέθετε τὰς
προσθήσεις τοῦ βαρόνου Σακραμέντο, ταξειδεύοντος
τὴν ὥραν ἐκείνην, ἀλλὰ σκοπεύοντος νὰ ἐπανεέλθῃ
ὑπὲρ ποτε πρόθυμος, ὅπως καταθέσῃ τὰ σεβασμάτα
του πρὸ τῶν ποδῶν τῆς κυρίας Εὐδοξίας Βενουά.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐνεθάρρυνε τὸν ἔμπορον ἀποδεί-
ξασα εἰς αὐτὸν ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ του ἦτον καλοί·
ἡ ἀνάμνησις δὲ τοῦ βαρόνου ἠρέθισεν ἐκ νέου τὴν
φιλοδοξίαν του. Ἰσως θὰ ἐλπυζομένης τὰς ἐκδουλεύσεις
καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ Πέτρου, ἀλλ' ὁ κουρεὺς ἐπλή-
γωσεν αὐτὸν σκληρῶς καὶ πᾶν ὅ,τι προήρχετο ἐξ
αὐτοῦ ἔχανε τὴν ἀξίαν του... Καὶ ὅμως νὰ νυμ-
φεύσῃ τὴν κόρην του μὲ εὐγενῇ, μὲ βαρόνον, πόσον
θὰ τὸν ἀνύψωνε! Πλὴν πρὸς τί νὰ συλλογίζεται

ταῦτα τόρα; Ἄλλως τε ἐγνώριζεν ἂν ὁ βαρόνος θὰ
εὐχαριστῆτο μὲ τὴν μικρὰν προίκα τὴν ὁποίαν ἦτο
εἰς κατὰστασιν νὰ δώσῃ μετὰ τὰς ζημίας του;...
Θὰ ἔτρεχεν ἴσως τὸν κίνδυνον νὰ κατηγορηθῇ ἐπὶ ἀ-
γνωμοσύνης, θὰ ἐξετίθετο δ' ἐν ταυτῷ εἰς ταπεινώσιν.
ἦτο προτιμότερον νὰ φανῇ τίμιος ἄνθρωπος... ἀλλὰ
πόσον λυπηρὸν ἦτο νὰ χάσῃ ἓνα βαρόνον!

Δὲν εἶχεν ὅμως καὶρὸν νὰ σκεφθῇ ἐπὶ πολὺ πάντα
ταῦτα. Ἀέξεις τινὲς ἐπιτηδεύειν ῥιφθεῖσαι ὑπὸ τοῦ
Πέτρου καὶ αὐτῆς τῆς κ. Βενουά, πονηροτέρας τοῦ
συζύγου της ὅταν ἤθελε, ὑπέδειξαν εἰς τὸ κοινὸν ὅτι
ἐπροτείνετο εἰς τὸν Βενουά νὰ πωλήσῃ τὸ ἐργαστή-
ριόν του, καὶ, χωρὶς νὰ εἰπῶσι τὴν ἀληθῆ τιμὴν ἀ-
φῆκαν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι αἱ προσφοραὶ ἦσαν τοιαῦται
ὥστε ἤξιζε νὰ σκεφθῇ τις περὶ τῆς ἀγορᾶς ταύτης.
Ὁ δὲ διαγωνισμὸς ἦλθεν εἰς βοήθειάν του· ἑταιρίαι
κεφαλαιούχων ἐζήτην τὴν Περούβιαν.

Ὁ Βενουά, ἡ σύζυγός του, ἡ Εὐδοξία καὶ ὁ Πέ-
τρος συνδιελέγοντο περὶ τῶν καλῶν αὐτῶν εἰδήσεων·
οἱ τελευταῖοι μάλιστα ἦσαν ἐντελῶς εὐτυχεῖς, ἐν ᾧ
ὁ Βενουά ἐφαίνετο ὑποτασσόμενος μὲ δυσκολίαν.

Βεβιάως, ἔλεγεν, ἀπέφυγα δυσάρεστον θέσιν, ἀλλ'
ἐν τοσοῦτῳ ἡ πτώσις εἶναι ἐπίσης βραχεία. Δύναμαι
νὰ ὑπομένω τοιαύτην μετριότητα ὅταν χάνω ἀληθῆ
περιουσίαν; Τί μὲ ὑπολείπεται; Ἐπτά ἢ ὀκτὼ χι-
λιάδες εἰσόδημα τὸ περισσότερον.

Ἡ κ. Βενουά καὶ ὁ Πέτρος ἀντήλλαξαν νεύματα.

— Καλὰ, εἶπεν ὁ Πέτρος, τὸ πιστεύω ἀφ' οὗ τὸ
λέγεις· δὲν ἔχεις παρὰ ἐπτά ἢ ὀκτὼ χιλιάδας φράγκα
εἰσόδημα· δὲν φθάνουν αὐτὰ διὰ νὰ ἦσαι εὐτυχής;

— Θέλεις νὰ εἰπῇς διὰ νὰ ζῶ ἀθλίως;

— Εἰς τοὺς Παρισίους, ἔχεις δίκαιον, μὲ ὀκτὼ χι-
λιάδας φράγκα εἰσόδημα μόλις ἡμπορεῖ τις νὰ φάγῃ·
δὲν δύναται νὰ κάμῃ τὸν ἄρχοντα, ζῇ χαμένος εἰς
τὸ πλῆθος· πρέπει νὰ βάλῃ τὴν φιλοτιμίαν κατὰ
μέρος καὶ νὰ μάθῃ νὰ ᾔναι μικρός.

Ὁ Βενουά ἐστέναξεν· ἡ δὲ σύζυγός του προσέθηκεν·

— Εἶναι ἀληθέστατον αὐτὸ τὸ ὅποιον λέγει ὁ
Πέτρος. Ὁ βίος ἄνευ πολλῶν χρημάτων δὲν εἶναι εὐ-
κολος, καὶ ὅταν κατέλαβέ τις θέσιν ὁπωσοῦν ἀνωτέ-
ραν εἶναι ταπεινωτικὸν νὰ διέρχεται ἀπαρατήρητος
πλησίον ἐκείνων οἵτινες ἄλλοτε τὸν ἐχαιρέτων μετὰ
σεβασμοῦ.

— Καὶ, προσέθηκαν ὁ Πέτρος, αὐτοὶ χαίρονται διὰ
τὴν ταπεινώσιν σου. Ἄς τὸ ὁμολογήσωμεν, εἴμεθα ὅ-
λοι ὡς ὁ Καῖσαρ εἰς τὴν Ῥώμην.

— Καὶ ἂν ἡμεῖθ δεῦτε εἰς τοὺς Παρισίους!
ἀνέκραξεν ἡ κ. Βενουά, ἀλλ' εἶναι δυσάρεστον νὰ ᾔ-
ναι τις ὁ τελευταῖος.

Ὁ Βενουά ἔβλεπεν αὐτοὺς ἀπορών.

— Εὐρίσκω ὅτι ὁμιλεῖτε φρονιμώτατα σήμερον,
εἶπεν, ἀλλὰ διατί δὲν μ' ἐλέγετε αὐτὰ πρὸ ἑνὸς μηνός;

— Διότι, ἀπεκρίθη ἡ κ. Βενουά, δὲν προέβλεπα ὅ,τι μᾶς συμβαίνει.

— ὦ! ἰδοὺ! ἀνέκραξεν ὁ Βενουά θριαμβεύων. Καὶ μὲ κατεκρίνατε, μὲ μεταχειρίζεσθε ὡς φιλόδοξον...

— Εἰλικρινῶς εἶχαμεν ἄδικον, εἶπεν ὁ Πέτρος. Θέτομαι εἰς τὴν θέσιν σου, ἐγώ· διότι θὰ λάβω μετὰ μικρὸν τὴν σύνταξίν μου, θὰ γίνω ὀλιγώτερον πλούσιος καὶ ἀπὸ σὲ ἀκόμη, καὶ δὲν ἔχω καμμίαν διάθεσιν νὰ ζήσω ἀθλίως ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνοήτων οἱ ὅποιοι τρέχουν εἰς τοὺς δρόμους.

— Λοιπὸν τί θὰ κάμῃς;

— Θ' ἀφήσω τοὺς Παρισίους, θὰ κάμω ὅ,τι ἔκαμεν ὁ Καῖσαρ· θὰ ὑπάγω εἰς χωρίον ὅπου θὰ ἦμαι ὁ πλουσιώτερος, θὰ γίνω μέλος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, δήμαρχος· θὰ ἦμαι βασιλεὺς τῶν ὑποτελῶν μου.

— Βασιλεὺς πάσης ξηροκαμπίας!

— Τί μὲ μέλει! θὰ εἶμαι πάντοτε ὁ πρῶτος· θὰ μὲ ὀμιλεῦν μὲ ἀσκεπῇ τὴν κεφαλὴν, θὰ μὲ φωνάζουν κύριον δήμαρχον, θὰ ἔχω μίαν μικρὰν λευκὴν οἰκίαν τὴν ὁποίαν θὰ ἐνομάζω πύργον μου, καὶ ὁ ἀγροφύλαξ θὰ μὲ φέρῃ τὰ ὄπλα.

Ὁ Βενουά, ἐγέλα μὲν ἀλλὰ δὲν ἀντέλεγεν εἰς τὸν Πέτρον, ἡ δὲ κ. Βενουά ἐχειροκρότει καὶ ἡ Εὐδοξία εὗρισκε τὴν περιγραφὴν ταύτην τῶν ἀγροτικῶν μεγαλείων πλήρη θελήτρων καὶ εὐχαριστήσεων.

— Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἄξια καὶ καλὰ, εἶπε τέλος ὁ Βενουά, ἀλλὰ δὲν πραγματοποιοῦνται τόσον εὐκόλως. Ποῦ θὰ ὑπάγῃς;

— Ἄ! ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, τοῦτο δὲν μὲ ἐμποδίζει, θὰ ὑπάγω εἰς τὸ χωρίον μας. Ἐκεῖ ἀληθῶς θ' ἀπορήσουν πολὺ βλέποντες ἡμᾶς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλούτου μας.

— Τὸ πιστεύω! Ἐκεῖ μὲ ὀκτὼ χιλιάδας φράγκα εἰσόδημα ἡμπορεῖ τις νὰ ἔχῃ καὶ ἄμαξαν.

— Καὶ θὰ μᾶς ἀνυψώσουν τόσον περισσότερον ἔσον μᾶς εἶδαν μικροτέρους ἄλλοτε.

— Εἶναι ἀληθές, εἶπεν ὁ Βενουά, διότι ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει πολὺς διαγωνισμός· τὰ χρήματα δὲν τρέχουν εἰς τοὺς ποταμούς.

— Καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι ἡξεύρουν ν' ἀναγινώσκουν δὲν εἶναι πολλοί.

— Ἀλλ' εἶναι εἰλικρινεῖς καὶ μὲ καλὴν καρδίαν.

— Δὲν θὰ μᾶς φθονοῦν διὰ τὸν πλοῦτόν μας.

— Θὰ ἦναι εὐχαρίστησις νὰ τοὺς κάμωμεν καλόν... καὶ νὰ τοὺς ἔχωμεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μας... Ἀλλὰ λησμονεῖς ἐν πρᾶγμα· ποῦ θὰ εὗρῃς τὸν λευκὸν οἰκίσκον τὸν ὁποῖον θὰ κάμῃς πύργον σου;

— Ἐνθυμεῖσαι τὴν οἰκίαν τοῦ ἱατροῦ;

— Βεβαίως· ἀλλ' αὕτη δὲν εἶναι μικρὰ, εἶναι μεγάλη· τὴν ὠνόμαζαν ἡ Τρέλλα τοῦ ἱατροῦ. Τίποτε δὲν λείπει εἰς αὐτὴν, αὐλὴ, κήπος, παρρητήματα...

— Ὡραία θέσις.

— Τὴν ἐθεωροῦμεν ὡς τὸ Λοῦβρον.

— Οἱ κληρονόμοι τοῦ ἱατροῦ θέλουν νὰ τὴν πωλήσουν, καὶ ἐπειδὴ εἶναι μακρὰν δύναται νὰ τὴν ἀγοράσῃ τις ἀντὶ δεκαπέντε ἢ δεκαῆξ χιλιάδων φράγκων.

— Εἶναι σχεδὸν διὰ τίποτε!

Καὶ ὁ Βενουά, παραδοθεὶς εἰς τὰς παιδικὰς του ἀναμνήσεις ἤρχισε νὰ κάμῃ περιγραφὴν, καθωραῖσμένην ἴσως, τῆς οἰκίας τοῦ ἱατροῦ, ὅπως ἀληθῶς ὠνειρεύετο ὁ Πέτρος τὸν πύργον του.

— Λοιπὸν, εἶπε στραφεὶς πρὸς τὸν φίλον του, διατί δὲν τὴν ἀγοράζεις;

— Ἄ! ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, διότι εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ λογαριάζω. Δι' ἐμὲ δεκαῆξ χιλιάδες φράγκα εἶναι μέγα ποσόν.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἐνδίδων εἰς ἰδέαν ἐλθοῦσαν εἰς αὐτὸν τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

— Δι' ἐσὲ ὁμῶς θὰ ἦτο εὐκολώτατον καὶ ὠραιόν, καὶ θὰ ἐκάμναμεν ἐκεῖ μίαν ἀποικίαν, διότι ὀλίγον μακρότερα, εἰς τὴν ἄκρην τοῦ κήπου, ὑπάρχει μία ἄλλη μικροτέρα οἰκία, κατωτέρα μὲν, ἀλλὰ περιτοιχισμένη μὲ περίβολον, τὴν ὁποίαν δυνατόν ν' ἀγοράσῃ τις μὲ τὸ ἥμισυ τῆς τιμῆς τῆς ἄλλης. Δύναμαι, ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς τῆς συντάξεώς μου, νὰ ὑπάγω νὰ ἀποκατασταθῶ ἐκεῖ, πλησίον σας, ἀλλὰ θὰ σὲ ἀφήσω τὰς τιμὰς τῆς δημαρχίας, θὰ εὐχαριστηθῶ νὰ βασιλεύω εἰς τὸν λαχανόκηπόν μου.

Ἡ κ. Βενουά καὶ ἡ Εὐδοξία δὲν ἀφῆκαν εἰς τὸν Βενουά τὸν καιρὸν ν' ἀπαντήσῃ· ἐπεκρότησαν εἰς τὸ σχέδιον τοῦ Πέτρου καὶ ἐσχεδιάζον ἤδη μυρίας εὐχαριστήσεις διὰ τὴν ὠραίαν τὴν μοναχικὴν κατοικίαν. Θὰ εἶχον ἄμαξαν διὰ νὰ ἐπισκέπτονται τὰ περίχωρα, καλὴν τράπεζαν ὅπως προσκαλῶσι τοὺς γείτονας· θὰ ἐκηνύγουν, θὰ ἐψάρουν, θὰ ἀνεπαύοντο, θὰ ἦσαν ὕγιεις!

Ὁ Βενουά ἐσυλλογίζετο πρὸ πάντων τὴν σημαντικότητα τοῦ πλουσιωτέρου πολίτου τοῦ δήμου, ἐβλεπεν ἐαυτὸν φέροντα τὰ ἐμβλήματα τοῦ δημάρχου, προεδρεύοντα εἰς τὰς ἐπισήμους περιστάσεις, δίδοντα προσταγὰς εἰς τοὺς χωροφύλακας καὶ ἐνθρονισμένον εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπὶ τοῦ πρώτου θρανίου ἄνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου.

Προσεποιεῖτο ὁμῶς ὅτι ἐθεώρει ταῦτα ἀστείως, ἀλλ' ἡ ἰδέα ἐνετυπώθη εἰς αὐτὸν καὶ ἡ κενοδοξία τοῦ νεοπλούτου ῥιφθεῖσα κατὰ γῆς ὑπὸ τῆς τύχης ἀνηγείρετο ἐκ νέου.

Ἡ συνομιλία διεκόπη ὑπὸ τοῦ ὑπηρέτου κομίζοντος ἐπιστολὴν ἐπιγεγραμμένην πρὸς τὸν Βενουά, ὅστις ἤνοιξεν αὐτὴν τρέμων διότι ἐφοβεῖτο κακὴν εἰδησιν· ἀλλ' ἀναγινώσκων αὐτὴν ἔδειξε μᾶλλον ἀπορίαν ἢ λύπην.

— Είναι παραδοξότατον, εἶπε.

— Τίνος εἶναι αὐτὴ ἡ ἐπιστολή; ἠρώτησεν ἡ κ. Βενουά.

— Δὲν εἶναι ὑπογεγραμμένη, ἀλλὰ μὲ λέγει πράγματα πολὺ παράδοξα ἂν ᾦναι ἀληθῆ. . . δυσκολεύομαι νὰ τὰ πιστεύσω. . . Ἰδὲ, Πέτρε, σὺ ὁ ὅποιος εἶσαι ἔμπειρος, ἀνάγνωσε αὐτήν.

Ὁ δὲ Πέτρος λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν ἀνέγνωσεν αὐτὴν χαμηλῇ τῇ φωνῇ, καὶ ἀνέκραξεν ὅτι ἂν ἡ μορφή της εἶναι κακὴ τὸ πρᾶγμα εἶναι πιθανῶς καλόν.

— Ἀκούσατε, εἶπε.

— Καὶ ἀνέγνωσε δυνατὰ τὰ ἑξῆς:

«Κύριε, οἱ καλλίτεροι φίλοι δὲν εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι κάμνουν περισσοτέρας διαμαρτυρήσεις περὶ τῆς ἀγάπης των, καὶ ὅλοι οἱ Ἑβραῖοι δὲν εἶναι εἰς τὴν συναγωγὴν. Ἄν ἀμφιβάλλετε περὶ τούτου δύνασθε νὰ τὸ ἐρωτήσετε εἰς τὸν κ. Ἀλέξανδρον ὅστις σὰς μεταχειρίζεται ὡς τοὺς ἔχοντας φαλάκρας εἰς τοὺς ὁποίους ὑπόσχεται μαλλία. Σὰς λέγει ὅτι ὁ βαρόνος Σακραμέντος ταξιδεύει, ψεύδεται. Ὁ βαρόνος ταξιδεύει εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Κλισύ, ὅπου τὸν ἔρριψεν ὁ κύρ Ἀλέξανδρος διὰ εἰκοσιπέντε χιλιάδας φράγκα τὰ ὅποια τῷ εἶχε δανείσει ἐλπίζων νὰ τὰς πληρωθῇ ἀπὸ τὴν προῖκα τῆς θυγατρὸς σας· τὸρα δὲ ὅτε ἐχάθη ἡ προῖξ, προσπαθεῖ νὰ κατορθώσῃ νὰ δυσφημήσῃ τὴν *Περουβίαν*, ὥστε νὰ τὴν ἀγοράσῃ ὅσον τὸ δυνατόν εὐθηνότερα. Ὡφελήθητε ἀπὸ τὴν εἰδοποίησιν ταύτην, καὶ ἀποστείλατε τὸν ἑλεεινὸν αὐτὸν εἰς τὰς περὶ πόλιν σας του.»

Ὁ Πέτρος ἔπαυσεν ἀναγινώσκων, καὶ πάντες ἤκουον ἀκόμῃ.

— Εἶναι ἀστεϊότης, εἶπε τέλος ὁ Βενουά.

— Δὲν τὸ πιστεύω, ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος. Ἀπὸ τὸ παράδοξον αὐτὸ ὕψος δὲν ἐννοεῖς ἀπὸ ποῖον ἔρχεται τὸ γράμμα;

— Ὅχι βεβαίως.

— Ἀπὸ αὐτὸν τὸν βαρόνον· ὁ Ἀλέξανδρος τὸν ἐφυλάκισε καὶ αὐτὸς ἐκδικεῖται.

Ὁ Βενουά δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ πιστεύσῃ· ᾔσθάνετο ἀποστροφὴν πρὸ πάντων νὰ πεισθῇ ὅτι ἐγελάσθη τοιοῦτοτρόπως καὶ δὲν συγκρατεῖτο νὰ τὸ παραδεχθῇ. Εὐτυχῶς ὁμῶς δι' αὐτὸν εἰσηλθεν ἐκείνην τὴν ὥραν ὁ Παῦλος ὅστις ἔλειπεν ἕως τότε δι' ὑποθέσεις του.

— Λοιπὸν, τῷ εἶπεν ὁ πατήρ του, φέρεις καλὰς εἰδήσεις;

— Ἀρίστας, πάτερ μου, ἔχω σχεδὸν ῥητὴν ὑπόσχεσιν.

— Τί εἶναι; ἠρώτησαν ὅλοι.

— Δὲν ἠθέλαμεν νὰ ὁμιλήσωμεν, εἶπεν ὁ Παῦλος, πρὶν ἢ τελειώσῃ ἡ ὑπόθεσις, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐπροχώρησεν ἀρκετὰ καὶ ὁ πατήρ μου δὲν ἠδυνήθη νὰ κρα-

τηθῇ, θὰ σὰς εἰπῶ ὅλα τὸρα. Πιστεύω ὅτι θὰ μὲ δώσουν θέσιν μηχανικοῦ εἰς ἓνα σιδηρόδρομον.

— Σὺ, Παῦλε, ἀνέκραξεν ὁ Βενουά, μηχανικὸς τοῦ σιδηροδρόμου! Πλὴν εἶναι λαμπρὸν, θὰ κερδήσῃς πολλὰ χρήματα. . . Καὶ εἰς ποῖον σιδηρόδρομον θὰ διορισθῇς;

— Εἰς ἐκεῖνον ὁ ὅποιος διέρχεται πλησίον τοῦ χωρίου μας, εἶπεν ὁ Πέτρος, θὰ εἶναι πλησίον μας ὅταν θὰ ἀποσυρθῶμεν εἰς τὰς γαίάς μας.

— Ἄ! ὁποῖα εὐτυχία! Τί καλὰ ὅπου συμπίπτει! Τίποτε δὲν θὰ μᾶς λείψῃ.

Αἱ ἐκφράσεις αὗται τῆς εὐχαριστήσεως διεσταυροῦντο, πάντες ὠμίλουν ἐνταῦτῳ, συνεχαίροντο ἀμοιβαίως ἀλλήλους καὶ ἐπανήρχοντο εἰς τὸ θέμα τῆς οἰκίας τοῦ ἱατροῦ. Ἡ κυρία Βενουά ἐστόλιζε τὸν ὀρνιθῶνα, ὁ σύζυγός της ἠτοίμαζεν ὠραῖον γραφεῖον διὰ τοὺς διοικουμένους ὑπ' αὐτοῦ· πάντες ἐκκμον ἐρωτήσεις καὶ οὐδεὶς περιέμενε τὴν ἀπάντησιν.

Πλὴν ἡ ἑξαψὶς αὕτη κατεπραῦνθη ἐπὶ τέλους ὀλίγον, καὶ ὁ Παῦλος ἠδυνήθη νὰ δώσῃ ὀλίγας λεπτομερίας περὶ τῆς συναντήσεώς του μετὰ τῶν ἰσχυόντων προσώπων τὰ ὅποια τῷ ὑπεσχέθησαν τὴν θέσιν ταύτην.

— Μαντεύσατε, εἶπε τελειώνων, ποῖον ἀπῆντησα ἐκεῖ τὸν κ. Γοργερὸν ὅστις μετέβαλε τὴν σοκολάταν του εἰς μετοχάς· μ' ἐκτύπησεν εἰς τὸν ὦμον φιλικῶς καὶ ἐπλήρωσα ἀρκετὰ αὐτὴν του τὴν φιλοφροσύνην, διότι μὲ διηγῆθη ἀπειρίαν εἰδήσεων καὶ δὲν μ' ἄφηνεν εὐκόλως νὰ φύγῃ.

— Ἐμάθαμεν καὶ ἡμεῖς περίεργα νέα, εἶπεν ὁ Πέτρος.

— Ναί, προσέθηκεν ὁ Βενουά. Ἐνθυμεῖσαι ἐκεῖνον τὸν κύριον ὅστις ἔφαγε μαζὴ μας μίαν ἡμέραν, ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον μᾶς παρουσίασεν ὁ κ. Ἀλέξανδρος;

— Τὸν βαρόνον Σακραμέντον;

— Ναί, ἠξέυρεις ποῦ εὐρίσκεται;

— Ναί, ὁ κ. Γοργερὸν μὲ τὸ εἶπε.

— Μπᾶ! ἀνέκραξεν ὁ Βενουά, τί σὲ εἶπεν;

— Ἴσως ὅ,τι γνωρίζετε· δὲν θὰ τὸ ἔλεγα ἄνευ τούτου. Ὁ Ἀλέξανδρος τὸν ἔβαλεν εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Κλισύ.

Ὁ Βενουά ὠχρίασεν· ἡ ἐπιστολή δὲν ἐψεύδετο καὶ ἐννοεῖ τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον διέτρεξεν· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠγάπα νὰ ὁμολογῇ τὰ σφάλματά του παρηγορήθη γενναίως.

— Λοιπὸν, εἶπεν, ὅλα αὐτὰ δὲν μὲ ξυπάζουν καθόλου· δὲν εἶχα καλὴν ἰδέαν περὶ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, τὸ ἔλεγα πάντοτε. Εἶχέ τι παράδοξον τὸ ὁποῖον δὲν μὲ ἐδίδε καλὴν ἰδέαν περὶ αὐτοῦ. Τί εἶναι ἄνθρωπος προστατευόμενος ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρον ὁ ὅποιος ποτὲ δὲν μὲ ἀπάτησεν; . . . Ἀλλως τε δὲν ἀγαπῶ τοὺς ὠραίους αὐτοὺς νέους οἱ ὁ-

ποιοι δὲν ἐργάζονται· ὁμιλήσατέ με περὶ μηχανικῶν, ἰδοὺ στάδιον ἀσφαλές· τὸ ὅποιον φέρει εἰς τὴν δόξαν, εἰς τὸν πλοῦτον, εἰς τὰ πάντα . . . Ἄν ἔπρεπε νὰ ἀρχίσω πάλιν θὰ εἰσερχόμην εἰς τὸ μηχανικόν . . . Ἡξεύρετε τί σὲ εἶπα συχνά, Πέτρε, ὅτι ὁ Παῦλος θὰ μᾶς τιμήσῃ.

Ὁ Πέτρος ἐμειδίασεν, ὁ Παῦλος εἶδε τὴν Εὐδοξίαν· ὅλος ὁ κόσμος ἦτο εὐτυχής.

XII.

Μετὰ παρέλευσιν ὁκτώ ἡμερῶν ὁ Παῦλος καὶ ἡ Εὐδοξία ἦσαν μόνοι εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐνῶ ἡ κ. Βενουά, ἴσως χάριν καλωσύνης, κατεγίνετο εἰς τὰ τῆς οἰκίας της.

— Ἀπεφασίσθη λοιπὸν ἐντελῶς, ἔλεγεν ἡ Εὐδοξία, ἔχεις τὴν θέσιν σου εἰς τὸν σιδηρόδρομον;

— Ναί, εἶμαι ἥτυχος περὶ τοῦ μέλλοντος· δὲν δύνανται πλέον νὰ μᾶς ἐναντιωθοῦν διὰ τὸ ἀθέβριον τῆς τύχης μου, καὶ διὰ τοῦτο χαίρω τόσον· εἶμαι τώρα πολὺ ὀλιγώτερον ἀνάξιος σας.

— Ἀλλ' ἐγὼ ἀπ' ἐναντίας δὲν ἔχω πλέον παρυσίαν.

— Εὐτυχῶς! θὰ ἤμεθα ἴσως δυστυχέστατοι σήμερον ἄνευ τῶν θλίψεων αἱ ὁποῖαι μᾶς ἐπῆλθον. Εἶμαι πολλὰ ἐγωῖστος, δὲν εἶναι ἀληθές; ἀλλὰ δὲν δύναμαι ν' ἀπαλλαχθῶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ κακὸν αἶσθημα· λησμονῶ τὰς ὁδύνας τῶν ἄλλων, δὲν βλέπω πλέον ἄλλο ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν μου . . . εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστε ἀδυνατῶ νὰ τὴν ἐκφράσω! Τοιαῦτά τὸρα νὰ εἶπω ὅλα αὐτὰ καὶ πιστεύω ὅτι θὰ ἀπέθνησκαι ἀπὸ τὴν λύπην μου ἂν μᾶς ἐχώριζαν! Μάστιγν ἀναπολῶ ὅλον μου τὸν βίον, δὲν εὐρίσκω οὐδὲ ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν νὰ μὴ σὲ ἐσυλλογίσθην· σὲ ἀνεμίγνυα εἰς ὅλα μου τὰ σχέδια, εἰς ὅλα μου τὰ ὀνειρά· αἱ ἀναμνήσεις μου ὡς καὶ αἱ ἐλπίδες μου καθωραίζονται μόνον ἀπὸ τὴν παρουσίαν σου.

Ἡ Εὐδοξία ἀνήγειρα τρυφερῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς πρὸς τὸν Παῦλον καὶ ἀφῆκε τὴν χεῖρά της μεταξὺ τῆς ἰδικῆς του.

— Καὶ σὺ, τῇ εἶπεν οὗτος, δὲν μὲ λέγεις τίποτε;

— Σὲ ἀκούω, ἀπεκρίθη ἐκείνη.

Ὁ Παῦλος τὴν ἑώραπε μετὰ θαυμασμοῦ· ἔπαυσαν νὰ ὁμιλῶσιν ἀλλὰ συνεννοοῦντο.

— Εἶναι ἀποφασισμένος πλέον ὁ πατήρ σου; εἶπε τέλος ὁ Παῦλος.

— Ναί, χθὲς τῷ ἑκάμην προτάσεις πολὺ συμφερωτέρας τῶν τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου καὶ σήμερον θὰ ὑπογραφῇ ἡ πώλησις τοῦ ἐργαστηρίου. Τὸν ὁμιλήσαμεν τόσον περὶ τοῦ χωρίου τῆς γεννήσεώς του ὥς τε βιάζεται περισσότερον καὶ ἀπὸ ἡμᾶς νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ. Καὶ ὁμῶς κατ' ἀρχὰς ἐναντιοῦτο εἰς τὸ σχέδιον αὐτὸ, ἐσκέπτετο νὰ ριφθῇ εἰς νέας ὑποθέσεις,

ἀλλ' ἐκεῖνοι πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπετάθη δὲν ἐφάνησαν πολὺ πρόθυμοι, ἡ φυχρότης αὐτῶν τὸν ἐψύχρυνε, ἐροβήθη μὴ ζήσῃ ἀθλίως ἀφ' οὗ ἔλαμψε καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ εὐρεθῇ μίαν ὥραν ταχύτερον μακρὰν . . .

— Καὶ ἄρχων τοῦ χωρίου του, προσέθηκεν ὁ Παῦλος μειδιών. Γνωρίζεις ὅτι ὁ πατήρ μου ἐπεφορτίσθη τὴν ἀγορὰν τῶν δύο οἰκιῶν καὶ ὅτι τὰ πάντα συνεφωνήθησαν . . . Ὁ ταλαίπωρος πατήρ μου! θὰ μείνῃ πολὺ μεμονωμένος καὶ τοῦτο μόνον μὲ λυπεῖ.

— Πλὴν θὰ ἔλθῃ γρήγορα πλησίον τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός μου, οἱ ὁποῖοι δὲν δύνανται πλέον νὰ ζήσουν ἄνευ αὐτοῦ . . . Ἀκουσόν με, ὁ πατήρ μου τῷ ἀποδίδει δικαιοσύνην καὶ κατακρίνει τὸν ἑαυτὸν του διὰ τὰ πρὸς αὐτὸν σφάλματά του· λέγει δὲ ἀδιακόπως ὅτι μόνον ἓνα φίλον ἀφωσιωμένον ἤβρεν, ἐκείνον τὸν ὅποιον προσέβαλε.

— Πότε λοιπὸν δύναται νὰ φωνῇ ἡ φίλις ἂν ὄχι εἰς τὴν δυστυχίαν; Ὁ πατήρ μου ἄλλως τε σὲ ἀγαπᾷ τόσον ὥστε θὰ ἔαμνε τὰ πάντα διὰ σέ· ὑπάρχουν ἡμέραι ὅτε εἶμαι σχεδὸν ζηλότυπος τῆς πρὸς σὲ ἀγάπης του.

— Θὰ εἶμαι εὐτυχιστάτη νὰ γίνω κόρη του . . . Θὰ ζήτῶμεν μακρὰν των;

— Ὀλίγα μόνον μίλι· θὰ δυνάμεθα νὰ τοὺς ἐπισκεπτώμεθα συχνά . . . σὺ μάλιστα, διότι ἐγὼ θὰ εἶμαι πολὺ ἐνασχολημένος, ἀναγκασμένος νὰ χάνω πολλὰς στιγμὰς τῆς εὐτυχίας μου, ἀλλὰ θὰ ἐργεσαι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ μὲ ἐμποδίζῃς ἀπὸ τὴν ἐργασίαν μου, θὰ μὲ λέγῃς· καλὴ μέρα δὲν εἶμαι μακρὰν σου! καὶ θὰ ἔχω περισσοτέραν γενναιότητα.

Οἱ δύο νέοι κατεγίνοντο τόσον μὲ ἑαυτοὺς ὥστε δὲν παρετήρησαν τὴν κ. Βενουά εἰσελθεῖσαν καὶ ἀκούουσαν μετὰ μέθης τὸν διάλογον αὐτῶν. Ἀ! πόσον ὠραία εἶναι ἡ νεότης! εἶπεν αἰφνης. Μὴ ταράττῃς, τέκνα μου, ἐστὲ εὐτυχῇ· ἀγαπάτε ὁ εἰς τὸν ἄλλον. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι κακολογοῦντες τὸν ἑρωτᾶ· αὐτὰ εἶναι ἀνοησίαι· ὅταν ἡγάπησέ τις πολὺ μένει πάντοτε κατὰ τί· εἶναι ὅπως ὁ δύνων ἥλιος, ἔχει ἀντανεκλάσεις αἱ ὁποῖαι θημβύνουν μέχρι τῶν τελευταίων στιγμῶν τῆς ἡμέρας. Ἡ ἡλικία καταπραΰνει, ὁ πυρετὸς σθένεται, ζῇ τις ἡσύχως, καταγίνεται μὲ σάλτσας καὶ μὲ γλυκὰ, ὅπως λέγει ὁ Βενουά, ἀλλ' ἐνόςω κάμνει τις αὐτὰ ἐνθυμεῖται καὶ εὐφραίνεται μὲ τὸ παρελθόν.

Ἡ κ. Βενουά ἠσπάσθη τὰ τέκνα της καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ ἤρχισαν νὰ κάμωσι νέα σχέδια· εἶχε δὲ φθάσει ἡ κ. Βενουά εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀναδόχου ὅτε ὁ σύζυγος αὐτῆς καὶ ὁ Πέτρος εἰσῆλθον.

— Ἐτοιμασθῆτε! ἀνέκραξεν ὁ Βενουά, ὅλα συνεφωνήθησαν, ἀπεφασίσθησαν, ὑπεγράφησαν.

— Καὶ ἀναχωροῦμεν;

— Ἐντὸς δέκα ἡμερῶν τὴν δευτέραν ἡμέραν τοῦ

γάμου, τὸ ἀπεφασίσαμεν πρὸ μικροῦ· ὁ Πέτρος ζητεῖ ἄδειαν ἔρχεται μαζί μας διὰ τὰς πρώτας ἐβδομάδας τῆς εὐτυχίας τῶν τέκνων μας.

Ἡ κ. Βενουά ἐχαίρετο τόσον ὥστε ἠσπάζετο πάντας.

— Ἄ! εἶπεν, ἐκεῖ εἶναι τωρόντι ἡ Περουβία!

— Ναί, ἀγαπητὴ μου, ἔχεις δίκαιον, οἱ Παρισίνοί εἶναι γελοιοί, δὲν ἐπιτυγχάνουν ἐδῶ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἀνοήτους!

Ἀλλὰ πρὶν ἢ ἀναχωρήσῃ ὁ Βενουά ἀπὸ τοὺς τρομεροὺς αὐτοὺς Παρισίους ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν εὐχαρίστησιν μικρᾶς τιμῆς ἐκδικήσεως καὶ ἔγραψε πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον τὰ ἑξῆς·

«Εἶμαι καταλυπημένος μὴ δυνθῇς νὰ πραγματευθῶ μαζί με ὑμᾶς τὸν ὅποιον εὖρον τόσον καλόν, τόσον ἀφιλοκερδῆ εἰς τὰς δυστυχεῖς ἡμέρας μου· ἀλλὰ βεβαίως θὰ περηγορηθῇτε κάμωνων ἄλλας συμπερωτέρας ὑποθέσεις· σὰς εὐχομαι πρὸ πάντων νὰ ἐπιτύχητε μετὰ τὸν βαρόνον Σακραμέντον· θὰ εὑρετε βεβαίως μίαν πλουσίαν κληρονόμον ἣτις θὰ σὰς πληρώσῃ τὰς εἰκοσιπέντε χιλιάδας φράγκα σας.»

Δὲν ἐλησμόνησε πρὸς τούτοις νὰ τῷ στείλῃ εἰδοποιήσιν τοῦ γάμου τῆς θυγατρὸς του· ἡ μόνη του λύπη ἦτο ὅτι δὲν ἠδύνατο ἀκόμη νὰ γράψῃ ἐν αὐτῇ ὁ κ. Βενουά, δῆμαρχος τοῦ *** λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ σὰς εἰδοποιήσῃ κτλ. ἀλλ' εἶχε πεποιθῇσιν ὅτι θὰ ἔφθανε καὶ εἰς τοῦτο.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ. ΒΙΩΝ.)

Ο ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

ΤΟΥ GRIMM.

(Συνέχ. Ἰδε φυλλάδ. 320.)

Μεταβαίνω εἰς τὰς λέξεις αἵτινες ἐκφράζουσι τὰς ἀπλουστεράς σχέσεις τῆς συγγενείας. Αἱ λέξεις αὗται, ἂν καὶ αἱ διάφοροι γλώσσαις πολὺ ἡλλοιωθῇσιν, σχεδὸν τὸν αὐτὸν τύπον ἔσωσαν, ὥστε ἐξ αὐτῶν ἡ ἀρχικὴ συγγένεια τρανώτατα ἀποδείκνυται.

Ἡ λέξις *fater*, ἀγ. *fatar*, γτ. *fadar* συμφωνεῖ σχεδὸν κατὰ γράμμα μετὰ τοῦ ἑλλην. πατήρ, λ. *pater*, περσ. *pader*, σανσκρ. *pitā* (ὄνομ. στελ. *pitar*). Τὸ κοινὸν στέλεχος εἶναι *pā*—τρέφειν ὑπερασπίζειν.

Παράγωγον εἶναι *feter* (*Vetter*), ἀγ. *fetiro*, *fataro*. Αὕτη ἡ λέξις ἐσήμαινε κατ' ἀρχὰς τὸν ἀδελφὸν τοῦ πατρός, τὸν *πάτρωρ* (λατ. *patruum*), τὸν θεῖον· εἰς δὲ τὴν νεωτέραν γερμ. γλῶσσαν σημαίνει τὸν ἐξάδελφον.

Τὸ *muler* (*Mutter*), ἀγ. *muotar*, τὸ ἑλλην. μήτηρ (δωρ. μάτηρ), λ. *mater*, περσ. *māder*, σανσκρ. *mātā*, ἀνάγονται εἰς τὴν ῥίζαν *mā*. Τὸ περίεργον εἶ-

ναι, ὅτι αὕτη ἡ λέξις, ὡς καὶ τὸ *fater*, δὲν ἔχει μόνον τὴν αὐτὴν ῥίζαν, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλας τὰς γλώσσας τὴν αὐτὴν κατάληξιν, ὅπερ ἀποδεικνύει, ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν πρώτην ἐποχὴν τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἀρικῆς γλώσσης, οὐ μόνον κατὰ τὴν ὕλην, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν πλάσιν. Τὸ γερμ. *muler* σημαίνει σήμερον ἀκόμη τὴν γενέτειραν, ὅπως τὸ *mātā* τῶν Βέδας πρὸ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν καὶ πλέον ἔτι.

Διὰ τὸν ἀδελφὸν εἶχον καὶ οἱ Ἕλληνες τὴν ἐκ τῆς κοινῆς ῥίζης φερ παράγωγον λέξιν *φρήτηρ*, ὅπως βλέπομεν ἐκ τοῦ γλωσσήματος τοῦ Ἡσυχίου, φρήτηρ—ἀδελφός. Πρὸς τὸ ἑλλ. φρήτηρ ἀντιστοιχεῖ τὸ σανσκρ. *bhrātā*, λ. *frater*, γτ. *brōthar*, ἀγ. *bruo-dar*, γερμ. *bruder*.

Τὸ γερμ. *schwester*, ἀγ. *suestar*, γτ. *svistar*, δὲν ἔχει μὲν ἀνάλογον εἰς τὴν ἑλληνικὴν, ἀλλὰ εἰς τὴν λατ. (*soror*) καὶ τὴν σανσκρ. (*svasr*). Σύνθετον εἶναι τὸ *die geschwister*, τὰ ἀδελφία.

tochter, ἀγ. *toh-tar*, γτ. *dauh-tar* εἰσὶ ταυτόρριζα μετὰ τοῦ ἑλλ. θυγ-ά-τηρ καὶ τοῦ σανσκρ. *dauh-i-tā*. Σημειωτέον, ὅτι μόνον αἱ δύο τελευταῖαι λέξεις εἶναι τρισύλλαβοι. Ὡς ῥίζαν παραδέχονται *dhugh*, καὶ ἐπομένως ὁ Lassen θυγατέρα ἐννοεῖ τὴν ἀμέλγουσσαν.

son (*Sohn*), γτ. *su-nu-s* ἔχει τὸ ἀνάλογόν του εἰς τὸ ἑλλ. υ-ιό-ς. Καὶ τὰ δύο ἀνάγονται εἰς τὸ στέλεχος *sū* (σανσκρ. *savāmi* τίκτω.)

ἀνεψιός καὶ τὸ γερμ. *neffe*, ἀγ. *nefo*, γτ. *nith-jis* ἔρχονται ἀπὸ τῆς αὐτῆς ῥίζης, ἂν καὶ ἡ σημασία εἶναι διάφορος. Ἐνῶ ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ νεωτέρα γερμανικὴ ὡς πρὸς τὴν σημασίαν συμφωνοῦσιν, ἡ ἀρχ. γερμ., ἡ λατ. (*nepos*), καὶ ἡ σανσκρ. (*napāt*) σημαίνουσι τὸν ἑγγονον.

Τὸ θηλυκὸν τοῦ ἀγ. *nefo* εἶναι *niftila*, ἡ ἑγγονή, λατ. *neptis*. Εἰς τὸ νεογ. *nichte* ἔγινε τροπὴ τοῦ *f* εἰς *ch*, ἣτις ἰδίως πρὸ τοῦ *t* εἶναι ἀρκετὰ συχνή.

Τὸ *kind*, τέκνον, ἀγ. *chind*, ἔρχεται ἀπὸ τοῦ στελ. *γεν* ὅπερ κρύπτεται εἰς τὰς λέξεις *γέν-ος*, *γίγνομαι* (ἀντι γι-γέν-ομαι). Τὰ γοτ. *kein-an* (νεογ. *keimen*) βλαστάνω, καὶ *kun-i* γένος, ἀνήκουσιν ἐπίσης ἐντὺθ. *Chuning*, *künig*, *könig* σημαίνει λοιπὸν τὸν πρῶτον τοῦ γένους.

Διὰ τοῦ γερμ. *schwager*, ἀγ. *suebur*, γτ. *svai-bra* διασαφηνίζεται τὸ ἑλλ. ἐκυρός, ὅπερ ὁ *Pictet* ἐκλαμβάνει ὡς σύνθετον ἐκ τοῦ *ε* (στελ. *sua*), ἴδιος, καὶ τοῦ *κύριος*, καὶ ὡς εὐγενῆ ὀνομασίαν ὅπως τὸ γαλλ. *beau père*.

Σημειωτέον, ὅτι εἰς τὴν νεωτέραν γερμ. *schwager* σημαίνει τὸν ἀδελφὸν εἴτε τοῦ συζύγου, τὸν δασέρα, εἴτε τῆς συζύγου. Τὸ ἐκυρός (πενθερός) μεταφράζομεν διὰ τοῦ *schwigerfater*, τὸ δὲ ἐκυρά (πενθερά) διὰ τοῦ *schwigermutter*.